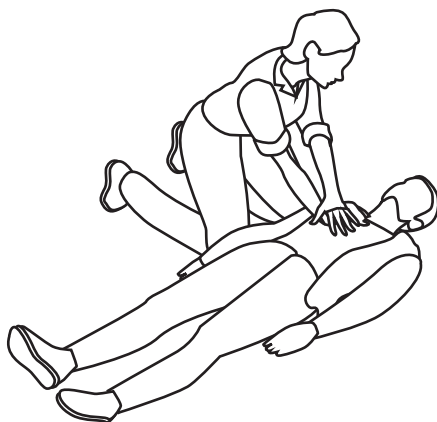

VYBRANÉ ZNALOSTI

PRO NELÉKAŘE

KPR 2021 a další témata intenzivní péče

Jiří FREI et al.

Vybrané znalosti pro nelékaře
KPR 2021 a další témata intenzivní péče

Jiří FREI et al.

Editor:

PhDr. Jiří Frei, Ph.D., MBA

Autorský kolektiv:

PhDr. Jiří Frei, Ph.D., MBA

MUDr. David Slouka, Ph.D., MBA

Mgr. Eva Hendrych Lorenzová, Ph.D.

MUDr. Monika Černá, Ph.D.

PhDr. Jitka Krocová

MUDr. Tomáš Kostlivý

PhDr. Petra Bejvančická

Mgr. Stanislava Reichertová

Mgr. Jaroslava Nováková

Mgr. Soňa Galušková

Mgr. Romana Freiová

Mgr. Eva Pfefferová

Ing. Klára Gillernová

Recenzenti:

doc. PhDr. Štefánia Andraščíková, PhD., MPH

doc. PhDr. Alexandra Archalousová, PhD.

Vydání publikace bylo schváleno Vědeckou redakcí
Západočeské univerzity v Plzni.

ISBN 978-80-261-0604-3

ISBN 978-80-261-1079-8 (online ; pdf)

DOI <https://doi.org/10.24132/ZCU.2022.10798>

© Autoři & Západočeská univerzita v Plzni, 2022

PŘEDMLUVA

Je velmi nesnadné přehledně a komplexně ztvárnit obsah i jen některých těch nejzákladnějších znalostí, které při svém studiu, ale i v práci, často využívají nelékařští zdravotničtí pracovníci. Tato publikace tak přináší některá z těch základních témat, která jsou pro práci nelékařů podstatná a která využijí napříč jednotlivými obory. Zpracování publikace je pojato tak, aby byla vhodným nástrojem nejenom pro profesionály z oboru, ale i další zdravotnické pracovníky a studenty zdravotnických programů, do jejichž náplně práce, ale i základních znalostí, daná problematika spadá.

Publikace je s ohledem na nové akreditace bakalářských a magisterských zdravotnických programů koncipována tak, aby podala jasný a stručný přehled o některých nepodkročitelných znalostech a vědomostech nelékařů a byla zároveň vhodným podpůrným nástrojem při realizaci komplexní ošetrovatelské péče, ale i základního zajištění pacienta při hrozící zdravotní komplikaci nebo přímo život ohrožujícím stavu.

Za celý kolektiv autorů si přeji, aby byl tento text vhodným a přínosným nástrojem pro nelékaře, ale i další zdravotnické pracovníky a studenty zdravotnických studijních programů, pro zvládnutí jak teoretických základů vybrané problematiky, tak zejména klinické praxe.

PhDr. Jiří Frei, Ph.D., MBA

O KNIZE

Práce zdravotnických pracovníků a zejména nelékařů obsahuje velmi široké spektrum znalostí a dovedností, které musí být schopni ovládat, a to jak po teoretické, tak zejména po praktické stránce. Během své praxe často řeší nejrůznější komplikace zdravotního stavu pacientů, ale mnohdy i náhle vzniklé akutní a život ohrožující stavy. Vždy musí být schopni včas a správně zareagovat a zvolit adekvátní postup ke zvládnutí dané situace. Jednotlivé postupy a řešení situací mají svá specifika jak v aspektech jednotlivých oborů, tak v závislosti na aktuální situaci, okolních podmínkách, stavu pacienta a mnohých dalších. Z těchto poznatků vychází i celá publikace, která pojednává o vybraných znalostech nelékařů a některých život ohrožujících stavech napříč spektrem jednotlivých zdravotnických oborů. Protože je text určen zejména nelékařským zdravotnickým pracovníkům, nechybí zde ani zásady ošetrovatelské péče a další specifika v práci nelékařů. Kniha by tak měla čtenářům poskytnout široký přehled k vybraným tématům a zejména cenné rady a informace potřebné ke zvládnutí jednotlivých postupů k účinné pomoci a kvalitní péči.

OBSAH

1	Základy problematiky akutní a přednemocniční neodkladné péče	1
1.1	Systém přednemocniční neodkladné péče	1
1.2	Nemocniční neodkladná péče	14
1.3	Základní život ohrožující stavy	16
2	Základy kardiopulmonální resuscitace	18
2.1	Příčiny selhání vitálních funkcí	19
2.2	Příznaky zástavy krevního oběhu a dechu	20
2.3	Indikace ke kardiopulmonální resuscitaci	21
2.4	Kontraindikace kardiopulmonální resuscitace	24
2.5	Ukončení kardiopulmonální resuscitace	24
2.6	Kardiopulmonální resuscitace dospělých	25
2.7	Specifika kardiopulmonální resuscitace dětí	31
2.8	Specifika kardiopulmonální resuscitace v těhotenství	37
2.9	Defibrilace během KPR	37
2.10	Farmakoterapie související s kardiopulmonální resuscitací ..	42
2.11	Poresuscitační péče	43
3	Umělá plicní ventilace a péče o ventilovaného pacienta	45
3.1	Cíle a indikace umělé plicní ventilace	46
3.2	Neinvazivní plicní ventilace	52
3.3	Péče o pacienta na umělé plicní ventilaci	54
4	Smrt mozku a péče o dárce orgánů	60
4.1	Transplantační program	61
4.2	Smrt mozku	64
4.3	Péče o dárce orgánů v intenzivní péči	69
5	Vybrané kapitoly z kardiologie	74
5.1	Vyšetřovací metody, diagnostika	74
5.2	Akutní koronární syndrom	76
5.3	Arytmie	78

5.4	Srdeční selhání	84
5.5	Plicní embolie	87
6	Základy anesteziologické péče	89
6.1	Anesteziologická péče	89
6.2	Rozdělení anestezie dle rozsahu působení	93
7	Cévní vstupy	100
7.1	Periferní žilní katétry	100
7.2	Krátkodobé centrální žilní katétry	106
7.3	Dlouhodobé centrální žilní katétry	108
7.4	Periferní centrální žilní katétry	112
7.5	Intravenózní porty	114
7.6	Arteriální katétry	117
8	Hrudní drenáž	121
8.1	Indikace hrudní drenáže	121
8.2	Kontraindikace hrudní drenáže	121
8.3	Postup výkonu	122
8.4	Možnosti drenážních systémů	123
8.5	Nejčastější komplikace	125
8.6	Odstranění hrudního drénu	126
8.7	Specifika ošetrovatelské péče	126
9	Vybrané chirurgické výkony na gastrointestinálním traktu	128
9.1	Operace jícnu	128
9.2	Operace žaludku	132
9.3	Operace na tenkém střevě	135
9.4	Kolorektální operace	137
9.5	Bypassové operace	142
10	Akutní stavy v otorinolaryngologii	145
10.1	Akutní stavy v oblasti ucha	145
10.2	Akutní stavy v oblasti nosu a vedlejších nosních dutin ...	149
10.3	Akutní stavy v oblasti krku	153
11	Problematika katetrizace močového měchýře a prevence infekcí močových cest související s katetrizací močového měchýře	159
11.1	Indikace močové katetrizace	160
11.2	Komplikace permanentní katetrizace močového měchýře ..	161

11.3	Monitorace bilance tekutin a vedení dokumentace o bilanci tekutin	162
11.4	Zásady ošetrovatelské péče při proplachu permanentního močového katétru	163
11.5	Zásady prevence ošetrovatelské péče o pacienta s permanentním močovým katétrem jako součást prevence infekcí močových cest související s katetrizací ...	165
12	Akutní selhání ledvin, ošetrovatelská péče o pacienty s akutním renálním selháním	168
13	Vybrané akutní stavy a onemocnění urogenitálního traktu v kontextu ošetrovatelské péče	174
13.1	TUR syndrom	174
13.2	Urosepse	175
13.3	Renální kolika	177
13.4	Torze varlete / torze semenného provazce	178
13.5	Akutní retence moče	179
13.6	Tamponáda močového měchýře	179
14	Chronické renální selhání	181
14.1	Klasifikační schéma CKD	183
14.2	Etiologie	183
14.3	Klinický obraz	184
14.4	Ovlivnění progresu a komplikací CKD	185
14.5	Ošetrovatelská péče o nemocné s chronickým onemocněním ledvin	188
15	Péče o dialyzované pacienty	191
15.1	Predialýza	191
15.2	Dialýza	193
15.3	Cévní vstupy	195
15.4	Mimotělní eliminační metody	203
15.5	Peritoneální dialýza	206
16	Péče o pacienta po transplantaci ledviny	213
16.1	Historie a současnost transplantace ledviny	213
16.2	Vyšetření příjemce před transplantací	215
16.3	Příprava příjemce před transplantací ledviny	218
16.4	Pooperační péče	219
16.5	Edukace pacienta	221

17 Vybrané akutní stavy v diabetologii	225
17.1 Základní klasifikace diabetu	225
17.2 Hypoglykémie	226
17.3 Hyperglykémie, diabetická ketoacidóza	229
18 Působení elektrického proudu na člověka – úrazy elektrickým proudem	232
18.1 Elektřina a člověk	234
18.2 Působení elektrického proudu	236
18.3 První pomoc při úrazu elektrickým proudem	238
19 Mimořádná událost s hromadným postižením osob ..	241
19.1 Společný zásah složek integrovaného záchranného systému	241
19.2 Činnost zdravotnické složky v místě mimořádné události s hromadným postižením osob	244
20 Vliv psychiky rodící ženy na nepravidelný průběh porodu	252
20.1 Definice fyziologického porodu	252
20.2 Nepravidelný průběh porodu	252
20.3 Psychické a sociální aspekty ovlivňující porod	253
20.4 Nároky na porodní asistentku / průvodce při nepravidelně probíhajícím porodu	256
20.5 Závěrečné shrnutí a doporučení do praxe	257
Resume	259
Seznam zkratk	260
Autoři	266